

Beknopt verslag/conclusies van de commissie Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 17 januari 2013 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	mevrouw A.C.M. Nijhof-Huizinga
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer B.R. Arends, de heer A.J. Sleeking, de heer H.G. Jumelet, mevrouw T. Houwing-Haisma en de heer B.D. Wilms
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)
De raadsleden	:	De heer A.W.J. Schoo (DOP), de heer R. van der Weide (Wakker Emmen), de heer B.J. Greevink (Wakker Emmen), de heer J.M.F. Hoek (D66), de heer H. Leutscher (LEF!), de heer R. Wanders (PvdA), de heer J.H.G. Sulmann (PvdA), de heer J. Hulsegge (PvdA), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), mevrouw S. Rougoor-Mahalbasic (PvdA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), mevrouw H.H. Plas-Kerperien (CDA), de heer Th.H. Gerth (CDA), de heer D.R.S. Denkers (GroenLinks), de heer W.W.W. Halm (BGE), de heer W.L.H. Moinat (SP), de heer J.C. Scheltens (VVD) en de heer R.J.N.A. Kochheim (VVD).
Afwezig	:	De fractie van de ChristenUnie en de heer C. Bijl

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Nijhof opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Zij stelt een wijziging in de volgorde van de agendapunten voor: na punt 3 mededelingen van het college over de WMO, dan achtereenvolgens de punten 4, 7, 8 en 6 en daarna de oorspronkelijke agenda-indeling volgen.

Wakker Emmen neemt aan dat de mededelingen over de brandbrief van vijf partijen inzake de problematiek van de schoonmaakondersteuning gaan. De fractie vraagt ruimte voor discussie

Voorzitter Nijhof zegt dat wethouder Jumelet het presidium heeft verzocht om mededelingen te doen in deze commissie, ondanks dat Samenleving de aangewezen commissie is voor dit thema. Bij mededelingen vanuit het college mogen volgens de afgesproken procedure wel verduidelijkingsvragen worden gesteld, maar niet gediscussieerd.

CDA sluit zich hierbij aan: mededelingen zijn te vergelijken met de rondvraag en daarbij is ook geen ruimte voor debat.

PvdA kan zich voorstellen dat er vragen zijn over het onderwerp, maar het is inderdaad niet de bedoeling dat er in deze commissie inhoudelijk over wordt gedebatteerd. Iedereen is de importantie van het onderwerp duidelijk. Maar uit de mail van het presidium maakt de fractie op dat er bij de mededelingen van B&W al ruimte is voor vragen en dat is meer dan tot op heden is betracht.

Wakker Emmen begrijpt dat er volgende de procedure geen ruimte is voor een brede discussie, maar vindt, om recht te doen aan het onderwerp en mede gezien de publieke belangstelling, dat er toch met enige soepelheid kan worden omgegaan met verduidelijkingsvragen.

SP meent dat de fracties de vragen moet stellen die zij willen stellen en dan moet de voorzitter beoordelen of zij al dan niet moet ingrijpen.

Voorzitter Nijhof zegt dat zij zich aan de procedure zal houden zoals vastgesteld door de raad en stelt vast dat de commissie de gewijzigde volgorde van de agenda vaststelt.

2. Presentatie

2A. Eindrapport Energiebedrijf Rundedal van de Rekenkamercommissie Emmen (RKE)

De heren Nicolai en Hulsegge (leden RKE) houden de presentatie.

Wakker Emmen vindt dat de afronding van het veel te lang op zich liet wachten, zeker daar de inhoud voor de RKE op zich vrij duidelijk was. Waarom heeft de afronding twee jaar geduurd?

De heer Hulsegge antwoordt dat dit vooral heeft te maken met zorgvuldigheid in relatie tot hoor en wederhoor. Hij erkent dat het eindrapport veel te lang op zich heeft laten wachten.

D66 informeert of het proces van hoor en wederhoor nog tot wijzigingen leidden van het eerste concept heeft geleid. Zo ja, welke? En is het besluit inzake bestuur en verantwoording te ruimhartig opgesteld of is er niet conform de betreffende nota gehandeld?

De heer Nicolai antwoordt dat de RKE er op onderdelen niet uitkwam met het college; de verschillen van inzicht staan in het rapport. De formele regelgeving is goed geanalyseerd door de ambtelijke organisatie en is zeker zinvol: zij stelt grenzen aan en geeft juridische waarborgen voor wat in de nieuwe rechtspersoon mag worden ondergebracht. Maar de RKE is van mening dat de inhoudelijke kant beter had gekund.

LEF! ziet dat de wethouder zich niet te veel met de inhoud mocht bemoeien, maar tegelijk zat de gemeenteraad de wethouder bovenop de huid. Dit verband mist LEF! in de analyse.

De heer Nicolai erkent deze omissie. Bij de oprichting van de BV heeft de raad het college het niet moeilijk gemaakt. Maar toen het misging, was die aandacht vanuit de raad er wel. Dat heeft er mogelijk toe bijgedragen dat de wethouder de grenzen van het toelaatbare heeft opgezocht.

GroenLinks noemt de conclusies van de RKE hard. Is vanuit het ambtelijk apparaat en het college voldoende aan risicoanalyse gedaan richting de raad? Heeft de raad zelf zich daarbij voldoende proactief opgesteld om die risico's boven water te krijgen? Hoe sturend is de raad geweest bij de grenzen van de aansprakelijkheid? Blijkbaar stond de raad erbij en keek zij ernaar.

De heer Nicolai zegt dat de RKE geen risicoanalyse heeft gevonden in de oprichtingsstukken van de BV. De raad heeft indertijd geen punt gemaakt van die omissie en daar evenmin naar gevraagd. In die tijd was blijkbaar raadsbreed de stemming dat het Rundedal een goede ontwikkeling was. De raad had daar kritischer op kunnen en moeten zijn. Zij heeft op dit punt in het dossier niet mee kunnen sturen, omdat zij pas is geïnformeerd toen de oplossing voor de problemen er al was: verkoop van de warmte-krachtinstallatie aan de tuinder, waarmee de liquidatie eigenlijk al een feit was. De raad moet zich bij dit soort projecten dus beter informeren over de risico's.

BGE denkt dat een reden voor 'het erdoorheen jassen' van het project is geweest dat het ook heel mooi is voorgespiegeld: het kon niet misgaan. Waarom heeft de RKE de raad niet geïnformeerd over de moeilijkheden die er waren bij het afnemen van de interviews?

De heer Nicolai antwoordt dat dat wel had gekund, maar dankzij de raadsleden in de RKE was een aantal fracties al wel op de hoogte. **De heer Hulsegge** vult met klem aan dat de RKE – dus ook de daarin zittende raadsleden – nooit in de fractie over de RKE-onderzoeken spreekt.

PvdA bevestigt de integriteit van de RKE-leden: de fractie wordt in het algemeen en ook i.c. niet op de hoogte gesteld van lopende zaken in de onderzoeken.

SP neemt aan dat de RKE na de eerste reactie verder aandrang op het houden van een interview.

De heer Nicolai bevestigt dat de RKE daar zeker niet zomaar genoeg mee heeft genomen: er is gebeld en er zijn brieven gestuurd.

SP hoort een tegenstelling in de uitspraken van de heren Nicolai en Hulsegge. Moet er niet meer duidelijkheid over komen over de informatievoorziening vanuit de RKE naar de raad? Ondanks de inspanningen van de RKE, weet zij ook waar het kantoor van de wethouder is.

De heer Nicolai antwoordt dat de leden van de RKE de wethouder meerdere keren hebben gesproken en gebeld en er is ook schriftelijk contact met hem geweest. De uitspraak dat de fracties van de raadsleden in de RKE 'op de hoogte waren', betrof alleen het verkrijgen van een gesprek, dus niet de inhoud van het rapport.

Voorzitter Nijhof deelt mee dat het rapport met een schriftelijke aanvulling vanuit het college terugkomt als onderwerp ter bespreking in deze commissie. Dan is er ruimte voor een breder debat.

3. Spreekrecht

Mevrouw Folkers (thuiszorgcliënte) heeft vier weken lang gebeld met de gemeente over vermeende fouten in het indicatiebeleid rond de thuiszorg: zij ervaart – als arbeidsongeschikte moeder van twee kinderen c.q. bijstandsgerechtigde zonder verdere familie en met beperking – de hele procedure als chaos. Zij kwam drie jaar geleden naar Emmen om een kans te krijgen op participatie aan de maatschappij, maar juist de gemeente legt haar de grootste beperking op. Zij heeft haar juridische opleiding zelf gefinancierd en dat past in de kanteling van de WMO. Mevrouw Folkers toont een map met daarin, na lang research, bewijsmateriaal met oplossingen. Volgens haar hebben de lagere herindicaties al de bezuinigingen opgeleverd die de gemeente nodig had: na aftrek van onkosten nog steeds 4,4 miljoen. Waarom confronteert de gemeente op het laatste moment en in krap één maand tijd 5.200 kwetsbare cliënten met beleid dat chaos creëert door basaal de wet te overtreden? Alle cliënten hebben in feite een individuele voorziening. Ondanks haar waarschuwingen wordt niet goed geluisterd, men is alleen geïnteresseerd in problemen. Er wordt op haar bezuinigd, maar zij wil daar zélf voor zorgen door actief te participeren in de maatschappij.

GroenLinks klinkt dit betoog als muziek in de oren. De fractie nodigt mevrouw Folkers uit, haar map met oplossingen te delen met de raad, die de wijsheid ook niet in pacht heeft.

Mevrouw Folkers wil de map graag met geïnteresseerden delen.

Mevrouw Lotterman is mantelzorger van haar man en kind, die een arbeidshandicap hebben. Ze woont en werkt fulltime in Groningen, maar is opgegroeid in Emmen, waar haar moeder van 86 nog woont. Volgens de wethouder wordt het WMO-geld goed besteed, maar mevrouw Lotterman vindt dat hij schromelijk tekortschiet. De Woonvisie Emmen legt het accent op kwaliteit van wonen en leven en erkent dat 75-plussers meer zorg nodig hebben, maar de woningeisen zijn daarin nog niet geheel duidelijk: daarmee staat de woonvisie haaks op het WMO-beleid. De moeder van mevrouw Lotterman had voorheen in haar aanleunwoning een vaste thuiszorgmedewerker waar zij een fijne relatie mee opbouwde. Maar sinds medio december zit zij zonder hulp. Faveo regelde pas deze week een heel jonge hulp die haar taken niet kende, ook niet heeft gedaan en de moeder wil haar dan ook niet meer ontvangen. Het Zorghulploket ontvangt veel klachten over de gang van zaken, maar verwijst naar Faveo. De moeder heeft dagopvang, zodat de ontvangsttijd voor hulpen beperkt is, maar Faveo heeft problemen met de planning, kan op die uren geen hulp regelen en telefonisch contact krijgen lukt niet. De hulpen willen meer uren werken, maar krijgen nul-urencontracten zonder zekerheden en laag inkomen. Faveo stuurt bovendien wisselende hulpen, waardoor geen vertrouwensband is op te bouwen met de cliënt, die dat wel nodig heeft. Vorig jaar had mevrouw Lottermans moeder nog recht op 4,5 uur thuiszorg, wat zonder duidelijke redenen verlaagd is naar 3,25 uur. Volgens Faveo is dat 10 minuten minder vanwege het kleinere budget dat men van de gemeente krijgt, terwijl de zorg behoefte van haar moeder niet is afgenomen, bij evt. ziekte neemt die juist toe. Wie is de relatiemanager die na drie maanden over de nieuwe indicatie moet adviseren? Is die bevoegd, medisch onderlegd en bekend met de persoonlijke situatie? Mevrouw Lotterman heeft daar niet veel vertrouwen in. Haar moeder moet schoonmaakkosten betalen voor hulp die ze al weken niet heeft gehad. Faveo heeft haar gebeld, maar omdat ze doof is vroeg ze of een medewerker langs kon komen, maar een reactie blijft uit. Wie gaat in deze gemeente fatsoenlijke zorg regelen voor de thuiszorgcliënten? Mevrouw Lotterman vindt dat de wethouder jukt als hij de chaos ontkent. De gemeente Emmen besteedt volgens haar meer tijd en geld voor de primaten in de dierentuin dan voor haar moeder en de overige zorgcliënten.

Mevrouw Van Kampen (Vakbond Abvakabo FNV) memoreert eerdere vakbondacties om aandacht te vragen voor de problemen voor thuiszorgmedewerkers bij de WMO-bezuinigingen, die nu bevestigd worden: 30% loonverlaging en slechtere arbeidsvoorwaarden, waarvan de wethouder zei dat die niet aan de gemeente maar aan de werkgever zijn en dat het allemaal goed zou komen. Mevrouw Van Kampen verhaalt Hillie, een alleenstaande thuiszorgmedewerker c.q. moeder van twee kleine kinderen, die vóór 1 april 2012 een contract had van 26 uren en rond kon komen van dit loon. Zij raakte haar baan kwijt: haar werkgever wilde niet meedoen in de aanbesteding, omdat men dan geen sociaal CAO-loon kon betalen en zich niet in de WMO-visie kon vinden. Na lange tijd kreeg ze schoonmaakwerk bij een andere zorgaanbieder met een heel onzeker nulurencontract voor vijf maanden onder een uitzend-CAO van een onderaannemer. Van haar 30 beschikbare uren werd ze 10 uur ingezet, terwijl het klachten regende bij cliënten over niet-ontvangen hulp. De gemeente heeft deze problemen zelf op de hals gehaald door zich alleen te richten op geld en niet op kwaliteit en zich onvoldoende te verdiepen in de gevolgen. Mevrouw Van Kampen wijst op de salarissen van de grootverdienende zorgbestuurders, die zelfs naar de rechter stapten omdat zij gekort werden naar de Balkenende-norm, en ook op de organisaties die die grootverdieners hebben binnengehaald, maar waarvan de meeste hun medewerkers slecht behandelen. Volgens mevrouw Van Kampen is het nog niet te laat, zij wil graag samen met de gemeente naar oplossingen zoeken. Bij het recente Kamerdebat over de basistarieven voor huishoudelijke verzorging bleek dat Emmen in politiek Den Haag onder een vergrootglas ligt.

LEF! hoort mevrouw Van Kampen schoonmaakondersteuning en zorg door elkaar halen en opmerken dat er uiteindelijk geen zorg- maar schoonmaakhulpen bij de cliënten thuishouden. **LEF!** vindt dat de insprekster schoonmaakmedewerkers wat denigrerend benadert, die volgens eigen ervaring van de fractie prima werk leveren en ook privéactiviteiten er goed naast kunnen doen.

GroenLinks vraagt of mevrouw Van Kampen voorstelt dat de gemeente ook naar de rechter zou moeten stappen om andere voorzieningen af te dwingen.

Mevrouw Van Kampen vindt deze vraag te complex om beknopt te kunnen beantwoorden.

Mevrouw De Wacht (thuiszorgcliënte) heeft een PGB met 16 jaar dezelfde hulp, zodat zij zelfstandig kan wonen en overdag werken. Het PGB is teruggedraaid van 24 naar ruim 8 uur. Dat wil zij graag houden, bij de hulp betreft het zorg op maat, dus niet te duur. Zij wil en moet nu voor haar PGB vechten, want dat zorgt met haar beperking voor structuur in haar leven. Zij vraagt de gemeente haar PGB te laten houden, anders moeten zij en haar man terug naar de veel duurdere 24-uurszorg met dagbesteding. Overdag doet mevrouw De Wacht vrijwilligerswerk, maar nu moet zij thuisblijven voor de schoonmaakhulp. Zij vraagt zich sterk af waar dit allemaal naartoe gaat. Zij gaat 22 januari naar de rechtbank en hoopt erop dat Den Haag terugkomt op zijn besluit, want zonder werk en participatie in de samenleving blijft er van haar leven weinig waarde over.

De heer Meijering (thuiszorgcliënt) noemt het een schande zoals met de thuiszorgcliënten wordt omgegaan. Hij had twee keer per week een prima thuishulp, maar met de aanbesteding werd zijn indicatie van 5 naar 3 uren teruggedraaid. Na bezwaar kreeg hij maar 10 minuten erbij, terwijl hij na het overlijden van zijn echtgenote geen mantelzorger meer heeft. Hij wil ook niet verder bezwaar aantekenen uit angst voor verdere urenreductie.

GroenLinks vraagt of de 3 uur voldoende is voor een schoon huis bij de heer Meijering.

De heer Meijering hoopt een schoon huis te houden. Maar in 3 uur is niet veel werk te verzetten, hij acht dat te weinig voor een schone, leefbare woning. Vroeger had hij nog 8 indicatie-uren, na het overlijden van zijn vrouw werd dat 5.

Mevrouw Prins spreekt in namens haar ex-cliënt die deze avond niet aanwezig is: hij is ernstig manisch depressief en over de toeren over het stopzetten van zijn huishoudelijke hulp met begeleiding. Volgens Faveo betekent HH2 een ervaren mannelijke kracht, maar de psychische klachten van de cliënt zijn juist vooral door mannen veroorzaakt. Faveo kan niet op het verzoek om vrouwelijke hulp ingaan vanwege discriminatie. Mevrouw Prins vraagt zich dat sterk af, er zijn lokaal genoeg vrouwelijke hulpen. De cliënt heeft zich hierbij neergelegd. De mannelijke hulp bleek zeer onervaren: hij wist niet wat hij in de 3,5 uur doen moest en had geen tijd meer voor afstoffen en stofzuigen. Deze taken en ook de afwas zijn sinds 28 december niet meer gedaan, omdat de cliënt te diep in de put zit om het huishouden zelf te doen. Uit angst dat hij straks naar een gesloten inrichting moet, krijgt hij zelfs suïcidale neigingen. Mevrouw Prins zegt dat de kosten van extra begeleiding veel duurder zijn dan adequate thuiszorg.

GroenLinks vraagt of andere instanties extra diensten moesten verlenen aan de cliënt.

Mevrouw Prins antwoordt dat hij een ambulante begeleider heeft. Die heeft Faveo ook op de problemen aangesproken, maar die instelling doet er niets aan. Of de begeleider flink meer werk had aan de cliënt, is mevrouw Prins onbekend.

10. Actuele mededelingen vanuit college/presidium

Reactie college op brandbrief vijf raadsfracties

Wethouder Jumelet wil dit agendapunt gebruiken om te reageren op de brandbrief die vijf partijen uit de raad naar het college hebben gestuurd. Geen enkel onderwerp is zoveel in het nieuws als de thuiszorg en dat geeft het belang weer. De vijf partijen maken zich, net als voorheen, terecht zorgen over de communicatie rond de nieuwe situatie. In 2012 moest de gemeente door de budgetoverschrijding bezuinigen op de schoonmaakondersteuning en daarna heeft een herindicatie van alle cliënten plaatsgevonden: hierover is intensief gecommuniceerd via zes wijkbijeenkomsten, informatieve artikelen, huis-aan-huisbladen, website, speciale informatiepagina's en een cliëntenbrief d.d. 1 december over de nieuwe zorgaanbieder. Na 1 januari geldt de nieuwe situatie met de algemene voorziening op basis van de herindicatie. Niet langer is het aantal uren, maar het aantal taken leidend met als taken een schoon en leefbaar huis. Het is begrijpelijk dat cliënten op hun rechten wijzen, maar de kanteling richt zich juist op het te realiseren resultaat binnen de WMO. De vier aanbieders hebben nog niet voor volledige onduidelijkheid gezorgd. Wethouder Jumelet erkent dat niet alles goed gaat, dat het college zich daar zorgen over maakt en dat dat ook voor onrust zorgt. Maar na overleg met de aanbieders zullen zij de komende periode de cliënten nader informeren over de gevolgen. De eerste stand van zaken volgt gezien de reuring wellicht al bij de komende raadsvergadering. Gebleken is dat enkele aanbieders in strijd met het contract eerder dan 1 januari zijn gestopt met hun dienstverlening en daar is wethouder Jumelet zeker niet content mee. De ambtelijke organisatie gaat de facturen dan ook vergelijken met het geleverde. Zeker begin januari was Faveo zeer slecht bereikbaar en daar hebben B&W op gewezen. Faveo heeft verbetering beloofd. Oorzaak is dat het de grootste onder de aanbieders is die bovendien nieuw is in het verzorgingsgebied, maar het college zal Faveo blijven houden aan de bestekvoorwaarden. De ruim 800 PGB-houders zijn per 1 januari overgegaan naar de algemene voorziening schoonmaakondersteuning. Mocht een keukentafelgesprek – die gesprekken zijn al gaande – leiden tot een additionele individuele voorziening, dan is voor dat deel een PGB beschikbaar. Sinds 1 december zijn 35 klachten en 27 bezwaren binnengekomen over de overgang naar de algemene voorziening: deze worden volgens de wettelijke procedures afgehandeld. Het aantal telefonische klantcontacten over schoonmaakondersteuning bij het Zorgloket van 2 t.e.m. 11 januari was 875, inmiddels 1.060. Het aantal neemt nu af: van 41 (op 16 januari) naar 24 (op 17 januari); het telefoonteam kent 6 medewerkers. Het college vond het vervelend dat in week 1 (met twee niet-werkbare dagen) 63% is geleverd, week 2 96% en week 3 97%. Bij de overige 3% betreft het moeilijk bereikbare cliënten: dit ligt aan de gemeente, de aanbieder, onjuiste telefoonnummers en afwezige cliënten. De aanbieders en de gemeente streven naar 100%. Het college is zich er goed van doordrongen

dat de cliënten de juiste hulp en dito informatie moeten krijgen. Bij het Kamerdebat werd inderdaad de naam Emmen vaak genoemd, maar de staatssecretaris heeft niet de indruk dat hier iets onwettigs gebeurt. Dit is iets anders dan in de gemeenteraad wel wordt beweerd.

Wethouder Arends hoorde meerdere sprekers zijn collega Jumelet persoonlijk aanspreken, maar wijst erop dat niet de heer Jumelet als wethouder, maar het college van B&W gezamenlijk verantwoordelijk voor en aanspreekbaar is op de uitvoering van het vastgestelde WMO-beleid.

Vragen vanuit commissie

Wakker Emmen vraagt gezien de vele klachten over niet-verlenen van hulp en schoonmaakondersteuning rond de jaarwisseling naar de afspraken in het bestek met de zorgaanbieders. De wethouder gaf in de media aan dat het, in weerwil van signalen van een spreker en anderen, niet is toegestaan om via uitzendconstructies of onderaannemingen te werken; inhuren van tijdelijke krachten mag alleen na toestemming van de gemeente. Heeft zij dat gedaan en aan welke aanbieder? In maart 2012 stond letterlijk in de beleidsnota dat de schoonmaakondersteuning 2,5 uur bedraagt en dat naar schatting 80% die zouden gebruiken. Volgens de offerte in het bestek en de uitspraken deze avond van de wethouder hoeft ondersteuning niet altijd in uren worden geboden. Dit kan situaties creëren waarbij een hulp beoordeelt dat het huis na een half uur schoon is, terwijl de cliënt een hogere urenindicatie heeft. Hoe wordt erop toegezien dat dit niet kan gebeuren? Wakker Emmen vindt dat thuiszorgcliënten en raadsleden op het verkeerde been zijn gezet door deze tegenstrijdigheid.

Wethouder Jumelet geeft aan dat 1 januari de ingangsdatum van de contracten is, maar de eerste werkdag was 2 januari. Twee aanbieders zijn direct aan het werk gegaan, de twee andere is dat in die week niet volledig gelukt, waar zij de cliënten schriftelijk over hebben geïnformeerd. In alle voorkomende noodsituaties is voorzien. Hier heeft het college op aangedrongen, evenals op het zo snel mogelijk op orde brengen van de bezetting. Het klopt dat er volgens de CAO gewerkt moet worden. In het verleden hebben de toenmalige aanbieders inderdaad ook wel met uitzendconstructies gewerkt, maar bij Faveo is sprake van tijdelijk inleen van personeel omdat de aanbieder nieuw is in dit gebied en zij eigen medewerkers aan het opleiden is. Dat wordt tijdelijk geaccepteerd, maar er vindt binnenkort overleg plaats om de inleenconstructie te wijzigen. Over de door Wakker Emmen vermeende tegenstrijdigheid verwijst wethouder Jumelet naar de notulen van de commissies waarin het WMO-beleid uitgebreid is besproken.

DOP vindt dat de vergadering niet loopt zoals het moet: de fracties mogen alleen vragen stellen en daarmee wordt het debat doodgemaakt. Zij wil daarom vóór de raadsvergadering een uitgebreide schriftelijke stand van zaken hebben, te bespreken als B-stuk in twee termijnen en wil in verband met de hoge nood spoedig antwoord op de volgende vragen: 1) Kan het college uitleggen waarom sommige cliënten ook in week 3 geen schoonmaakondersteuning kregen? 2) Cliënten wijzen erop dat de aangeboden algemene voorziening onvoldoende is, maar onduidelijk is wat daaraan moet gebeuren. Kan het college aangeven wat men aan deze urgente gevallen kan doen? 3) Veel cliënten krijgen tot hun onbegrip nu al minder dan uren dan volgens de verlaagde urenindicatie, terwijl de zorgaanbieder hen nog niet heeft bezocht. Mag dit zomaar? Waarom verdiept een aanbieder zich niet eerst in de persoonlijke situatie? Wat zijn de afgesproken hierover? 4) Zorgaanbieders dreigen de zorg stop te zetten bij cliënten die niet akkoord gaan met hun voorstel. Ook zijn sommige aanbieders moeilijk telefonisch bereikbaar. Zijn B&W hiervan op de hoogte, wat vinden zij hiervan en wat gaan zij hier op korte termijn aan doen? 5) Zorgaanbieders vragen cliënten om contracten te tekenen, waardoor de algemene voorziening op een individuele begint te lijken. Ook vragen sommige organisaties om een kopie-ID, wat niet conform de afspraken is. Wat heeft het college hierover met de aanbieders afgesproken en wat gaat men op korte termijn aan deze willekeur doen? 6) Schoonmaakondersteuning is een gemeentevoorziening die ook door de gemeente wordt betaald. De spelregels zijn voor de meeste cliënten onduidelijk en ook onduidelijk gecommuniceerd. Vaak krijgen zij van de ambtenaren te horen dat niet de gemeente maar de zorgaanbieder hierover gaat. Gaan B&W alle spelregels op korte termijn nog communiceren met alle gebruikers? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet? Vindt het college het juist, zich te verschuilen achter de mededeling dat de gemeente hier niet meer over gaat?

LEF! Verzoekt nu te stoppen met dit onderwerp en de gestelde vragen schriftelijk door het college te laten beantwoorden.

Wakker Emmen wil ook andere fracties hun vragen laten stellen. Gezien de relevantie moet het presidium een constructie bedenken voor een uitgebreid debat in de raadsvergadering.

PvdA verzoekt om tijdige en adequate informatie om dit onderwerp uitgebreid te kunnen bespreken en vragen te kunnen beantwoorden. Dat komt het inhoudelijke debat ten goede en omdat aan dit onderwerp geen besluit ten grondslag ligt, lijkt de commissie Samenleving dan de meest geëigende plek voor die bespreking.

GroenLinks voelt er niets voor bespreking in de commissie Samenleving. Dan kunnen daar niet alle raadsleden aan deelnemen. Het college kan toch in de raadsvergadering een stuk voorleggen en daarin om de gevoelens van de raad vragen? Dan is de gewenste discussie ook mogelijk.

Voorzitter Nijhof wijst erop dat dergelijke B&W-stukken altijd aan de orde komen in een commissie, niet in de raad. Zij concludeert als ordevoorstel dat de fracties hun vragen schriftelijk indienen bij het college en de bespreking van dit onderwerp door te schuiven naar de commissie Samenleving van februari. Het college dient voor een goede voorbereiding door die commissie tijdig de antwoorden op de schriftelijke vragen van de fracties plus een stand van zaken aan te leveren. Voorzitter Nijhof stelt vast dat de meerderheid van de commissie dit ordevoorstel steunt.

Wethouder Jumelet doet een tweede mededeling. De gemeente geeft meer uit aan uitkeringen dan volgens de Rijksbijdrage beschikbaar is. Inmiddels zijn de aanvullende incidentele uitkeringen (AIU) over 2011 ad 2,7 miljoen ontvangen. Hier hield de begroting al rekening mee.

PvdA verzoekt bij agendapunt 6 eerst stuk 6C te bespreken vanwege de publieke belangstelling.

Voorzitter Nijhof wijst erop dat de agenda eerder al is vastgesteld, maar stelt vast dat de commissie dit ordevoorstel niettemin steunt.

4. Rondvraag

DOP las een bericht van B&W over de gevolgen van het regeerakkoord voor Emmen met de term 'kaalslag' in de titel. De fractie vermoedt dat de timing geen toeval is, zodat alle eerder deze vergadering besproken problemen lijken mee te vallen. Waarom wordt de mededeling juist vandaag gedaan? Want de gevolgen zijn nog weinig concreet voor de inwoners van Emmen en het regeerakkoord was al veel langer bekend. Hebben B&W al concrete (wets)voorstellen gezien die de rest van Nederland nog niet heeft gezien? Zo ja, welke? B&W hebben anderhalf jaar geleden en voor het laatst bij de begrotingsbehandeling een kerntakendiscussie toegezegd voor eind 2012. Wanneer komen de eerste stukken hiervoor naar de raad?

Wethouder Arends antwoordt dat het decentralisatievraagstuk een forse opgave is, vandaar dat B&W de raad graag van de uitkomsten deelgenoot willen maken in voorbereiding op de kadernota 2013 en de begroting voor 2014.

Wakker Emmen noemt bij de financiering DPE Next (17 miljoen) 2 miljoen voor het 'vriendenaandeel'. Hoe staat het daarmee?

Wethouder Sleeking zegt dat nog geen concrete uitvoering is gegeven aan dat voornemen. Het staat in de planning voor 2013 om het in overleg met DPE verder concreet te maken.

CDA las dat het project politieondersteuning door werkloze jongeren in Assen over heel Drenthe wordt uitgesmeerd. Doel is meer blauw op straat in combinatie met werkervaring voor die jongeren. Het CDA vindt. Hoe krijgt dit uitstekende initiatief gestalte in Emmen? En op welke termijn?

Wethouder Jumelet zegt dit project samen met de burgemeester te trekken. De opzet is hier en ook in andere gemeenten nog niet duidelijk; het wordt nog in diverse gremia besproken en het

college komt hier zoals het nu lijkt in de volgende commissievergadering op terug. Wel vinden B&W het een sympathiek idee dat goed functioneert in Assen; dus wellicht ook in Emmen.

BGE meldt parkeeroverlast aan de Elzenlaan in Emmer-Compasuum waardoor de toegang tot seniorenwoningen wordt geblokkeerd. Dit kan risico's inhouden bij noodgevallen (ambulances). De buurtvereniging, de politie en de gemeenteambtenaar waren allen niet te bereiken voor de daar woonachtige senioren en ook BGE kreeg alleen het algemene politietelefoonnummer te horen. De wijkagent was niet beschikbaar. BGE vindt het zeer te betreuren dat men hierover deze rondvraag moet gebruiken, terwijl het probleem met een parkeerverbod zo is op te lossen.

Wethouder Wilms antwoordt dat hij deze vragen zal meenemen.

BGE wil liever dat hier snel actie op wordt ondernomen en vraagt wanneer dat mogelijk is.

Wethouder Wilms wil eerst o.a. weten wie de eigenaren van de blokkerende auto's zijn. Hij zal dit laten uitzoeken en ook doorgeven aan de burgemeester voor het handhavingsverhaal.

5. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken A-stukken: n.v.t.

7A. Verzamelbesluit begrotingswijzigingen 2012-8 (A4)

SP is zoals gebruikelijk tegen dergelijke verzamelbesluiten en zal in de raadsvergadering hierover met een stemverklaring komen.

Voorzitter Nijhof concludeert dat het voorstel als A-stuk naar de raadsvergadering gaat.

8. Onderwerpen ter bespreking

8A. Motie Wakker Emmen (vreemd aan de orde van de dag: versoeringen c.q. bezuinigingen binnen het programma Atalanta/Centrumvernieuwing Emmen (CVE))

Eerste termijn

Wakker Emmen zegt dat deze motie mede is ondertekend door DOP en GroenLinks en zich toespitst op het nemen van financiële voorzorgsmaatregelen voor het Atalantaproject; al veel vaker heeft Wakker Emmen zijn grote zorgen geuit. Tot spijt van Wakker Emmen zijn enkele deelbesluiten hierbij niet meer terug te draaien, maar niet voor het gehele project, wat mogelijkheden biedt voor versoering c.q. bezuiniging. Dat hiermee de sturingsmogelijkheden voor de gemeente worden vergroot, moet voor- en tegenstanders aanspreken. De motie vloeit voort uit de derdekwartalcijfers 2012 (kredietoverschrijding parkeergarage-Westerstraat), de Wet HOF en de afschaffing van het BTW-Compensatiefonds. Wakker Emmen lijkt het ook om overige redenen bijna onmogelijk om het Atalantaproject nog binnen de bestaande kaders uit te voeren: 1) de raadsadviseur concludeerde dat de kwalitatieve en financiële projectonderbouwing zeer pril is en de ramingen jarenlang indicatief; 2) de indicatieve cijfers uit 2008 zijn nog steeds niet geïndexeerd; 3) er is grote onzekerheid over de MIRT-subsidie van 17 miljoen; 4) kostenoverschrijdingen bij grote projecten zijn eerder regel dan uitzondering. Wakker Emmen meent al met al dat er grote risico's kleven aan het grote Atalantaproject. De motie stelt daarom versoeringen c.q. bezuinigingen voor ad minimaal 10% van de totale investeringen, B&W moeten hierover voor het zomerreces 2013 met raadsvoorstellen komen.

VVD wijst op het overgangsjaar bij het BTW-Compensatiefonds en de nog niet-geëffectueerde Wet HOF. Men erkent de onzekerheden in de financiering van Atalanta, maar ziet nu voldoende instrumenten voor projectmonitoring en dus geen reden voor versoeringen.

Wakker Emmen stelt dat de VVD geen rekening houdt met het moment waarop de raad moet monitoren dat het met het project niet de goede kant op gaat en de financiering onvoldoende blijkt te zijn. Met de motie kan hierop worden geanticipeerd, zeker ook in het licht van de B&W-notitie

over de gevolgen o.a. voor het sociale domein naar aanleiding van het regeerakkoord. Het Atalantaproject mag volgens Wakker Emmen dat sociale domein niet verder gaan uitkleden.

SP vindt de motie een goed voorbeeld van gezond verstand gebruiken. Risico's moet je niet weggijken, bedenk vooraf alternatieven. Hier drong de SP al vanaf het begin op aan.

Ook **BGE** heeft meerdere malen gewezen op het ontbreken van een 'plan B'. Het Atalantaproject niet nog eens kritisch tegen het licht te houden, zou onverstandig zijn. Niet om het niet door te laten gaan, maar op een andere manier te laten slagen. Daarom steunt BGE de motie.

CDA wijst op het door de raad aan het college verstrekte krediet. Het college kan dus dat krediet benutten conform het goedgekeurde raadsvoorstel. Het CDA vindt daarom dat als er al bedenkingen zijn over de projectfinanciering, in eerste instantie het college aan zet is. Daarmee is de motie overbodig, zeker ook omdat kredietoverschrijdingen niet aan de orde zijn.

GroenLinks vraagt hoe het CDA de presentatie van de Rekenkamercommissie Emmen (RKE) duidt, volgens welke de raad bij Energiebedrijf Rundedal (EBR) te weinig aan risicoanalyse deed.

CDA meent dat de conclusie van de RKE inzake EBR terecht zijn. Maar bij Atalanta zijn de risico's zeer uitgebreid aan de orde geweest, misschien wel meer dan de kansen. Bovendien stellen B&W een uitgebreide maandelijkse risicomonitor ter beschikking aan de raad. Daarom vindt het CDA dat er geen behoefte is aan de motie. Pas als de gevolgen van het regeerakkoord daadwerkelijk een feit zijn, zal op dat moment bekeken moeten worden hoe dat probleem is op te lossen.

GroenLinks vindt dat de motie juist actief bijdraagt aan de risicomonitoring, in plaats van passief de maandrapportages te bestuderen, zeker gezien de omvang.

Wakker Emmen wijst nogmaals op de intentie van de motie: het treffen van voorzorgsmaatregelen op het moment dat kostenoverschrijdingen eventueel aan de orde zijn. De fractie heeft de verwachting dat dat zal gebeuren. Hoe wil het CDA die dan gaan bekostigen? Binnen het Atalantaproject of bovenop de miljoenen die daarin worden gestoken?

CDA repliceert dat de raad een krediet heeft verstrekt en het project daarbinnen moet worden uitgevoerd door het college. Niet meer en niet minder.

Wakker Emmen werpt tegen dat dit heel simpel klinkt, maar vindt deze visie zeer beperkt, zeker gezien de grote verantwoordelijkheid die er bij de goedkeuring van 8 CDA-fractieleden op het Atalantaproject rust. Kennelijk verschuilt het CDA zich achter formele raadsbesluiten.

CDA ontkent het laatste. Dat het raadsbesluit is genomen, is een vorm van democratie.

D66 deelt de zorgen in de motie; de fractie heeft meerdere keren vragen gesteld over de MIRT-subsidie die nog steeds 'in de lucht hangt'. De motie vraagt om harde maatregelen op basis van deels zachte overwegingen. Dat is te kort door de bocht. Als de motie B&W opdroeg, de risico-inschatting nader uit te werken inclusief gevolgen en keuzeopties, zou D66 haar wel steunen.

PvdA memoreert dat de Tweede Kamer nog met decentrale overheden in gesprek is over de Wet HOF en het BTW-Compensatiefonds in relatie tot de invulling van de gemeentelijke investeringsplannen. Welk totaalsaldo van de Emmer investeringen die wet in het huidige voorstel betreft, is onbekend. Daarom gaat de fractie ervan uit dat het college zich daarop voorbereidt bij de verdere uitwerking en indien nodig de raad zal informeren. Steun aan de motie is zelfs onverstandig: andere (investerings)ambities hebben directe gevolgen voor de externe geldstromen en daar heeft de Wet HOF juist betrekking op. Dan lost de raad geen problemen op, maar creëert zij die juist.

Wakker Emmen wil met de motie geen formeel besluit nemen over projectbezuinigingen, maar als B&W met voorstellen daartoe komt, kan dat een eventueel gevolg zijn zoals de PvdA schetst.

Dan kan de raad zelf keuzes maken, ook in het licht van de Wet HOF. Wakker Emmen vindt het voorbarig het laatste nu al als tegenargument tegen de motie te gebruiken.

PvdA vraagt of Wakker Emmen ervoor is om het Atalantaproject te versnellen om bepaalde wet- en regelgeving voor te zijn. Dat kan ook een oplossing zijn. De motie lijkt toch een kapstok om nu al versoeringen in het Atalantaproject door te voeren.

Wakker Emmen vraagt wat de PvdA wil doen om eventuele kostenoverschrijdingen te voorkomen, zoals bij de parkeergarage-Westerstraat al het geval is. Uit onderzoek blijkt dat grote projecten eerder kostenoverschrijdingen met zich meebrengen door foutieve inschattingen. Als B&W met bezuinigingsvoorstellen op Atalanta komt, is de PvdA bereid die dan te steunen?

PvdA vindt dat de projecten centrumvernieuwing en Atalanta door elkaar worden gebruikt. De parkeergarage-Westerstraat is een separaat raadsbesluit genomen met separaat krediet. Bovendien kunnen er bij de Hondsrugwegtunnel twee kruispunten meer worden uitgevoerd dan begroot. Dat is een ander signaal dan dat van Wakker Emmen en er zijn ook grote projecten zonder overschrijdingen. Als de raad B&W wil vragen om versoeringen, zal zij eerst eens over haar eigen ambitieniveau moeten gaan praten. Daarvoor vindt de PvdA het nog veel te vroeg, mede omdat diverse wet- en regelgeving nog in de Tweede Kamer moeten worden goedgekeurd.

Wakker Emmen vindt dat het Atalantaproject ook inzake DPE Next een groot theoretisch gehalte bevat. Er zit nog geen schop in de grond, maar bij de parkeergarage-Westerstraat is al goed te zien hoe weerbarstig de praktijk is.

PvdA wijst nogmaals op de behaalde aanbestedingsvoordelen bij de tunnel, waarbij ook een groot deel extern wordt gefinancierd. Het door Wakker Emmen voorgestelde bezuinigingspercentage van 10% is iets te simpel voorgesteld. Dat levert de gemeente die 10% niet op, omdat dat bedrag ook niet in de kapitaalslastenbegroting voor het Atalantaproject is opgenomen.

Reactie college

Wethouder Arends is blij dat de ondergetekenden van de motie hun zorgen over het Atalantaproject en de goede uitvoering daarvan ondersteunen.

Wakker Emmen zegt het tot zijn grote spijt te moeten doen met de genomen raadsbesluiten, die niet of nauwelijks zijn terug te draaien. De fractie probeert, binnen haar financiële zorgen, met deze motie te bewerkstelligen dat de genomen besluiten ook goed worden uitgevoerd.

Wethouder Arends deelt die zorgen. De eerste versie van de Wet HOF is afgekeurd, de tweede is na een hoorzitting in de Tweede Kamer terugverwezen; het ministerie komt nog met een nieuw voorstel, waarbij o.a. het sanctiebeleid via het Gemeentefonds komt te vervallen. De Wet HOF stuurt op de macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk: het gaat daarbij niet om de lasten, maar de kasstromen. De financiële systematiek van het wetsvoorstel blijft in weerwil van de motie intact, waardoor de financiering van Atalanta ook niet verandert. Wel kunnen sancties volgen als het aandeel van Emmen in het EMU-saldo op enig moment mocht afwijken, maar die worden nog gesaldeerd. Zodra daar zicht op is, zullen B&W de gevolgen inzichtelijk maken voor de Atalanta- en andere investeringen en uitgaven. Afschaffing van het BTW-Compensatiefonds per 2015 wordt overwogen. Het IPO, de VNG en de waterschappen maar ook werkgeversorganisaties en politieke partijen hebben daar grote (groeiende) bedenkingen bij vanwege de complexe operatie, belemmeringen voor decentrale investeringen en de forse extra Rijksdotatie in het Gemeentefonds. Niet ondenkbaar is dat de afschaffing vervalt voor een verlaging van het Gemeentefonds, die de Rijksbezuiniging oplevert. De motie is dus nog zeer prematuur. B&W informeren per kwartaal uitvoerig over de risico's van het centrumvernieuwingproject, waarbij zij de ontwikkelingen nauwgezet volgt. Zodra er aanleiding is om op voorzorgsmaatregelen te nemen, dan is het de plicht van het college om daarover met voorstellen te komen.

Tweede termijn

Wakker Emmen begrijpt de onzekere gevolgen van genoemde wet- en regelgeving voor de gemeente, maar de fractie ziet deze als zeer serieuze bedreiging, die tot extra kosten voor het Atalantaproject kunnen leiden. Verder blijkt dat de compensatie via het Gemeentefonds voor afschaffing van het BTW-Compensatiefonds maar gedeeltelijk is, waardoor de overschrijdingen van de grote projecten van Emmen overeind blijven. De risico's in de kwartaalrapportages worden wel benoemd, maar financiële acties bij overschrijdingen ontbreken daarin. Daarom twijfelt Wakker Emmen er toch enigszins aan dat het college daar scherp op is, want toen de raadsadviseur rapporteerde eind 2009 dat de liquiditeit van het dierenpark in gevaar was, vond de fractie dat B&W daar lichtzinnig mee omsprongen. Voorkomen is beter dan genezen.

CDA constateert uit voorgaand betoog dat er blijkbaar toch een dubbele bodem onder de motie zit en deze daarom helemaal niet zal steunen.

GroenLinks meent dat juist bij de door de wethouder geschetste onzekerheden 'what-if'-scenario's uitkomst kunnen bieden voor wat betreft keuzeopties rond Atalanta.

Reactie college

Wethouder Arends wijst erop dat de gevolgen van afschaffing van het BTW-Compensatiefonds niet alleen Atalanta of de centrumvernieuwing betreft, maar de gehele range van gemeentelijke investeringen en uitgaven. Daarom achten B&W het onverstandig om nu al maatregelen te treffen, dat kan uiteindelijk juist nadelig uitwerken voor de gemeente.

Wakker Emmen zag niet alleen de Wet HOF en het BTW-Compensatiefonds als aanleiding voor de motie, maar ook o.a. de vrees dat Atalanta niet binnen de financiële kaders is uit te voeren. Wat was de uitspraak van de wethouder tijdens de bezuinigingsdiscussie waard dat het Atalantaproject geen heilig huis was? Daarmee suggereerde hij dat bezuinigingen binnen dat project mogelijk waren.

Wethouder Arends ziet de additionele aanleidingen niet terug in de motietekst, kennelijk zit er ook een andere lading onder. Bij eventuele overschrijdingen, die vooralsnog niet aan de orde zijn, zal het college niet nalaten om in het perspectief van de begroting bij de projectenafronding bij te sturen, wat weer via de kwartaalrapportages is te volgen voor de raad.

Wakker Emmen erkent dat de Wet HOF en het BTW-Compensatiefonds de belangrijkste aanleidingen voor de motie waren, maar wijst op de overige aanleidingen onder '*Constateren dat*'. Wakker Emmen betreurt dat de wethouder de motie in het verkeerde daglicht stelt.

Voorzitter Nijhof concludeert dat de motie in voldoende mate is besproken.

6. Bespreken B-stukken

6C. Visienotitie Afvalbeheer (B2)

Eerste termijn

PvdA ziet in de evaluatie dat de oprichtingsdoelen van AREA goed zijn benaderd, maar bijv. qua efficiency nog verbetering behoeven. De inwoners moeten zo weinig mogelijk lasten ondervinden van de afvalinzameling en -verwerking. De PvdA juicht een zo breed en spoedig mogelijke aanbesteding van de afvalverwerking toe, waaruit de meeste winst per aansluiting is te behalen. Dit is ook conform de coalitiemotie bij de behandeling van de kadernota 2012. De notitie is bij de afvalinzameling eenzijdig: alleen schaalvergroting, waarbij fusie niet ondenkbaar is. De recente informatiebijeenkomst versterkt dit beeld. De PvdA wil voor AREA een toekomstscenario dat past bij zowel het bedrijf als de regio: meer nadruk op maatschappelijke inzet dan op inzameling van rest-afval. Afspraken over social return vindt de fractie een brug te ver: zij ziet liever verder doorvoeren van kostenreductie en vandaaruit andere toekomstscenario's o.a. over de maatschappelijke kosten-batenanalyse in relatie tot schaalvergroting bij AREA en de gevolgen

voor toeleveranciers en de overige regionale economie. Ook toetreding van andere gemeenten tot de NV is bespreekbaar voor de PvdA; dit is een andere insteek dan de visienotitie.

VVD vraagt of de PvdA ervan overtuigd is dat andere gemeenten al gevraagd zijn om deel te nemen in de NV. De VVD denkt van wel: die gemeenten hebben ontkennend geantwoord.

PvdA denkt van niet. Wel is het besproken in een groter gremium; andere gemeenten zijn op dit moment ook nog aan het verkennen. In de visienotitie gaat het vooral over de relatie leverancier-klant. Deelneming in de NV is een andere manier om schaalvergroting te bereiken. Het hoeft niet dé manier te zijn, maar deze is onderbelicht gebleven in de visienotitie. Dat andere gemeenten kennelijk niet tot deelneming bereid zijn laat onverlet dat volgens de PvdA de grootste winst nog steeds via de regionale economie is te bereiken.

CDA leest in het evaluatierapport diverse verbeterpunten terug qua efficiency. Het inzameltarief van AREA ligt ca. 10 euro boven de benchmark: de onderzoeker denkt via schaalvergroting maar 25% te behalen. De huidige schaalgrootte maakt efficiënte inzameling haalbaar. Tot verbazing van het CDA leest men in de visienotitie enerzijds dat schaalvergroting aanvullende voordelen biedt en er geen interesse was van andere gemeenten, maar anderzijds dat AREA verkennende gesprekken voert met andere partijen, waarvan de een al een afvalverbrander heeft en de ander per 2016 een contract heeft gesloten voor 47,50 euro per ton, waarbij nog wordt onderzocht of AREA daarin is onder te brengen. Wat heeft dat onderzoek opgeleverd? De notitie meldt een mogelijke efficiencybesparing van 18 euro per aansluiting, wat niet spoort met de evaluatie. De toelichting op de notitie weidt verder uit over schaalvoordelen, terwijl échte verbeteropties slechts zijdelings worden genoemd; het besluit spitst zich toe op schaalvergroting. Daar kan het CDA zich gelet op de evaluatie en ontwikkelingen zoals die rond het BTW-Compensatiefonds niet in vinden, wel in het bij restafval niet voor investering maar aanbesteding opteren. De fractie raadt B&W aan, de aanbevelingen van de evaluatie serieus te nemen, bestuurlijke contacten te leggen met samenwerkingskandidaten (Assen, Borger-Odoorn en Meppel e.a.) en gezamenlijk in te zetten op een goed en goedkoop afvalverwerkingstarief.

Wakker Emmen is er allerm minst van overtuigd dat schaalvergroting de oplossing is voor AREA. Wel ziet men brood in de efficiëncyslag ad 18 euro per aansluiting. Schaalvergroting leidde in andere branches juist tot bureaucratiesing en grote miskeunen als Amarantis en Vestia. Volgens de evaluatie is efficiency binnen AREA ook zonder schaalvergroting mogelijk, namelijk via kostenbesparingen en betere sturing daarop. Heeft het college gerealiseerd dat schaalvergroting ook gevolgen kan hebben voor de zeggenschap van de gemeente en regionale werkgelegenheid? Samenwerking met andere Drentse gemeenten is tot op heden zonder resultaat gebleven. Waarom is dan elders schaalvergroting zoeken? AREA kan prima in de huidige vorm verder. Verwerking van restafval via openbare aanbesteding is prijstechnisch logisch, maar kan veel goedkoper. Is investering zonder participatie in AREA een reële optie voor B&W met het oog op behoud van lokale werkgelegenheid? Zijn de in het besluit genoemde juridische risico's al bekend? Hebben de contracten rond restafvalverwerking gevolgen voor de gemeentelijke keus voor nascheiding?

VVD kan zich vinden in de visie: inzameling moet de kerntaak van AREA blijven, afvalverwerking laat de fractie graag over aan de markt. In 2007 was groei al de strategie van AREA, maar die is niet gerealiseerd. Uit het onderzoek blijkt dat het aantal aansluitingen te laag is voor schaalvoordelen, er lijken minimaal 100.000 nodig. Voor de VVD gaan prijs en kwaliteit boven de regionale identiteit van AREA of welk overheidsbedrijf participeert. Wel moeten er randvoorwaarden en verplichtingen gelden voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Het rapport stelt dat door beter functioneren en presteren al een besparing van 18 euro per aansluiting is te realiseren door AREA. De VVD is daarom vóór partneronderzoek richting schaalvergroting, maar wil de efficiëncymaatregelen meteen laten uitvoeren. Ook qua restafvalmaatregelen wil de fractie meegaan in de visie, maar de feitelijke uitvoering van de aanbesteding moet zo snel

mogelijk worden opgepakt, want de verwerkingstarieven lopen op. Bij vergaande samenwerking wil de VVD eerst inhoudelijk het debat aangaan en niet achteraf op basis van een collegebesluit. Samenwerking of fusie kan bijdragen aan continuïteitsverbetering, kostenbesparing en inkoopvoordelen, maar alleen als die meerwaarde zich uit in lagere kosten en betere kwaliteit

PvdA zegt dat AREA regionaal bedrijfswagens inkoop en regionale toeleveranciers heeft. Bij vergaande samenwerking of fusie kan dat verschuiven, waardoor verborgen kosten opduiken. Dat moet ook onderzocht worden. Zou de VVD in zo'n scenario geïnteresseerd zijn?

VVD erkent i.c. het maatschappelijke vraagstuk voor de gemeente als opdrachtgever, maar zij heeft er geen enkele invloed op als AREA zelfstandig blijft en elders wagens inkoop. Het betreft hier een 'what-if'-scenario waar de VVD niet op kan vooruitlopen.

PvdA mist dat scenario juist in de visie en daardoor is keuze uit ambities en randvoorwaarden niet mogelijk. De PvdA wil meer vergelijkingsmateriaal hebben dan alleen schaalvergroting.

VVD gaat ervan uit dat schaalvergroting als tweede optie naast stand-alone blijft bestaan.

GroenLinks heeft veel sympathie voor het PvdA-standpunt, maar is verbaasd over de VVD, die stelt dat de gemeente niets heeft te maken met de herkomst van inkopen. Maar daaraan zijn toch randvoorwaarden aan te stellen via de aanbesteding?

VVD betoogt dat samenwerking met een andere partij de mogelijkheid inhoudt dat dat inkoopbeleid wordt gevolgd, zodat de inkopen en daarmee de social return zijn te bepalen voor de gemeente. Als die optie aan de orde is, geldt die bij zowel stand-alone als schaalvergroting.

D66 was enthousiast na de informatiebijeenkomst, **D66 hield vast** aan de huidige omvang en de menselijke maat. Maar men ziet in het rapport geen onderbouwing terug voor de conclusie van schaalvergroting. Bovendien moeten in een groter gebied bijv. ook meer bedrijfsauto's rijden, hoogstens is op overhead iets te besparen. D66 is voorstander van samenwerking, maar alleen als die tot besparingen leidt. Men deelt dus de gekozen richting in de notitie niet.

SP hoorde bij de voorlichting wel dat schaalvergroting tot effectiviteit en efficiency zou leiden, maar op welke wijze bleef onduidelijk. De fractie noemt het grote onzin dat schaalvergroting zaligmakend is: het gaat niet om de omvang maar het functioneren van de bedrijfsvoering. De SP keurt het voorstel daarom in sterke mate af.

GroenLinks ziet schaalvergrotingen en fusies überhaupt niet zitten, analoog aan de desastreuze gevolgen in het onderwijs. Met de huidige constellatie rond AREA is niets mis, GroenLinks hecht aan lokale werkgelegenheid, betrokkenheid en inkopen en ziet het voorstel daarom niet zitten.

BGE had uit het Bestuursakkoord altijd begrepen dat het college de gemeenteraad keuzemogelijkheden voorlegt. Waarom is in het voorstel niet het geval? BGE denkt dat bij 80.000 aansluitingen de nascheiding 1 miljoen goedkoper kan dan voorscheiding. Dit zou voldoende moeten stemmen tot nadenken bij het college.

Reactie college

Wethouder Wilms wijst op de verbeterpunten voor de interne bedrijfsvoering, die meteen na de evaluatie zijn opgepakt. De visienotitie probeert voort te borduren op de evaluatie, waarin alle scenario's zijn onderzocht qua interne optimalisatie, aansluiting bij andere Drentse gemeenten, taakverbreding, ketenintegratie en zelfs vervreemding.

PvdA trekt haar conclusie uit de onderzoeker bij de voorlichting, die andere opties de moeite van het onderzoeken niet waard vond.

Wethouder Wilms stelt dat de onderzoekers daar blijkens de stukken wel degelijk naar gekeken hebben. 'Samenwerking' is gelet op de totstandkoming van AREA een betere term dan 'schaalvergroting'. Over de optimale schaal is altijd te debatteren, dat is zelfs economisch te berekenen.

GroenLinks vraagt waarom de notitie dan niet de term ‘samenwerking’ niet bezigt.

Wethouder Wilms antwoordt dat het behalen van schaalvoordelen i.c. het doel is van samenwerking, die op verschillende onderdelen mogelijk is. Bovendien ligt hier geen besluit tot een fusie voor, maar tot nader onderzoek door AREA. Goedkeuring van deze visie maakt dat mogelijk.

Wakker Emmen leest in het raadsbesluit letterlijk een besluit terug tot de keuze voor schaalvergroting. De vrijblijvendheid die de wethouder schetst, deelt de fractie totaal niet en in de notitie is bar weinig terug te vinden van de optie dat AREA zelfstandig blijft. Wakker Emmen adviseert daarom het voorstel terug te trekken van de agenda, gezien het ontbreken van meerderheidssteun in de commissie en het late tijdstip.

Wethouder Wilms vindt dat heel kort door de bocht en onverstandig. Aanhouden van het voorstel zou ook qua tijd knellen met de aanbesteding van de afvalverwerking. Die heeft inderdaad het meeste effect op de afvalstoffenheffing, vandaar dat B&W zo snel mogelijk op de aanbesteding willen inzetten. Er zijn gesprekken geweest met andere gemeenten, maar AREA kan geen inzage bieden in de dan geldende prijzen, want men mag als overheidsgedomineerde NV niet aanbesteden, alleen inbesteden. Juist partnerselectonderzoek kan inzage geven in mogelijke schaalvoordelen bij samenwerking en minimalisatie van de kosten voor de burger, waartoe de commissie oproept. Via de productenovereenkomsten kan gemeente straks alle wenselijke afspraken maken met AREA en dus vanuit dat opdrachtgeverschap allerlei risico's uitbannen. De visie is gestoeld op het vastgestelde afvalstoffenbeleid dat van bronscheiding uitgaat. De gemeente gaat door het steeds verder terugdringen van afvalstoffen meer richting een grondstoffenkringloop, door bewustwording bij de burgers te creëren via diverse pilots. Dat neemt niet weg dan bij de restafvalverwerking via nascheiding allerlei mogelijkheden zijn, maar dat kost wel geld en draagt minder bij aan de bewustwording tot minder afvalproductie.

BGE wijst op de milieunadelen van plasticinzameling door het eerst schoonspoelen van plastic afval: dit levert AREA meer inkomsten op, maar zorgt voor meer kosten voor de burger. Daarom meent BGE dat men bij nascheiding veel goedkoper uit is plus voordelen als gemak voor de burger, besparen op vrachtwagenkilometers en fraaier wijkaanzicht zonder al die afvalzakken.

Wethouder Wilms verwijst bij deze suggestie korthedshalve naar de vastgestelde Milieugenda.

Wethouder Houwing begrijpt dat de meerderheid in de commissie de conclusie van de visienotitie niet deelt, maar acht een partnerselectonderzoek wel heel wenselijk. Kan de commissie wél instemmen met een nieuw voorstel tot een partneronderzoek inclusief de randvoorwaarden en criteria die de commissie absoluut wil terugzien in dat onderzoek?

D66 wijst erop dat de meeste fracties bij de presentatie op het verkeerde been zijn gezet, waar het woord ‘fusie’ is gevallen en samenwerking niet als ideale optie zien. Vanwaar het verzoek?

Wethouder Houwing hoorde de PvdA doelen op een regionale partnerverkenning en die werpt onderzoek naar samenwerking dus kennelijk niet van zich.

PvdA wilde geen regionale partnerverkenning, maar diverse toekomstscenario's voor AREA. Want de hele visienotitie, inclusief de planning, ademt uit dat schaalvergroting de enige optie is en dat is de PvdA in dit stadium een brug te ver.

Wethouder Houwing hoort de PvdA een onderzoek niet afwijzen, men wil een uitgebreider onderzoek met andere randvoorwaarden. Die kan de commissie in tweede termijn aangeven. AREA is niet van Emmen alleen, Hoogeveen en Coevorden moeten ook nog besluiten.

Tweede termijn

PvdA leest dat van de 18 euro besparing per aansluiting bij de inzamelingspoot tot 25% via schaalvergroting is te behalen. De fractie is daarbij juist geïnteresseerd in het verlies aan maatschappelijke waarde, inzet etc. voor Emmen. Waarom is een fusie dan zo noodzakelijk? De diverse partijen niet zijn geïnteresseerd in AREA, maar in restafval. Om dit te kunnen afwegen, wil de PvdA inzage in diverse varianten met hun gevolgen. Als het college daartoe bereid is, is de

planning bij de notitie niet haalbaar maar kan AREA intern al beginnen met kostenreductie. Daar heeft het bedrijf zelf vast ook al prima ideeën over.

CDA wijst op de bij de oprichting van AREA opgezette fasering: je kunt pas integreren als je samenwerkt en dan pas kun je gaan werken aan optimalisatie. Uit het hele evaluatierapport blijkt dat die optimalisatie nog moet plaatsvinden en niet de gedachte van de fusie. Dus is er volgens het CDA geen aanleiding voor een partnerselectonderzoek, wel om naast de huidige activiteiten na te denken over hoe AREA verder moet en of de gewijzigde ontwikkelingen kansen bieden, bijv. qua gemeentelijke samenwerking. De fractie roept daarom de drie colleges van B&W op om met collega-gemeenten te praten, dat mag AREA niet. Indertijd is immers bewust voor zelfstandigheid gekozen om vanuit eigenaarschap grip te houden op de ontwikkelingen, niet vanuit het opdrachtgeverschap. Daarmee mogen de randvoorwaarden van het CDA duidelijk zijn.

Wakker Emmen hoort de term ‘schaalvergroting’ afzakken tot ‘samenwerking’, maar het visiedocument meldt expliciet als slotstap besluitvorming over fusie in de gemeenteraden eind 2013. Daarom heeft de visie als enig doel: een fusie. Ook het raadsbesluit spreekt van schaalvergroting, maar die noodzaak ziet Wakker Emmen in het geheel niet. AREA kan zelf 10 euro via een efficiëncyslag besparen en uit het restafval is de grootste winst per aansluiting te behalen. Wakker Emmen verzoekt het college, het raadsvoorstel in tweeën te knippen zodat er in elk geval een besluit is te nemen over de aanbesteding, waarvoor er wél een raadsmeerderheid is.

D66 zegt dat het woord ‘partnerselectie’ al impliceert dat B&W een partner willen. De fractie staat volledig achter de PvdA en het CDA: eerst diverse toekomstscenario’s, dan eventueel pas partners selecteren. Daar is de raad nu nog niet aan toe, misschien moet zij dat wel nooit willen.

SP vindt dat deze eenrichtingsvisie naar schaalvergroting zo echt niet naar de raad kan.

GroenLinks hoorde de wethouder suggereren dat niet-akkoord gaan met dit voorstel tijdsdruk op de aanbesteding zet.

VVD hoorde hem juist zeggen dat de hele commissie haast wilde maken met de aanbesteding van de restafvalverwerking en uitstel zou daarmee in conflict zijn.

Wakker Emmen vindt deze discussie aanleiding voor het in tweeën knippen van het voorstel.

GroenLinks is het niet met de VVD eens. De fractie vindt zorgvuldige besluitvorming in de raad belangrijker dan de tijdsdruk bij een aanbesteding. De PvdA gaf uitstekend de gevoelens van de commissie weer, namelijk in de vraag van AREA in de toekomst voor de gemeente kan betekenen. GroenLinks merkt dat samenwerking bij de meeste fracties schoorvoetend gehoor vindt, maar dat fusie een stap te ver is. Dat woord staat wel keihard in de visienotitie. Inderdaad is indertijd het streven naar zo laag mogelijke kosten voor de burger afgesproken, maar niet ten koste van alles. GroenLinks blijft erin volharden dat dit stuk niet zo naar de raad moet.

Ook **BGE** vindt dat de PvdA en het CDA e.e.a. goed verwoord hebben en sluit zich daarbij aan.

Reactie college

Wethouder Wilms constateert dat hij het raadsvoorstel terugneemt naar het college, inclusief de aanbeveling tot in tweeën knippen. **Wethouder Houwing** wijst erop dat dit besluit ook als zodanig voorligt in Coevorden en Hoogeveen. Als hun besluiten bekend zijn, zal het college de raad nader informeren over de vervolgstappen.

PvdA wil, los van de overwegingen van het college, in ieder geval op 31 januari nog besluiten over de aanbesteding van de restafvalverwerking. Bovendien weet de fractie dat de besluitvorming in Hoogeveen al is uitgesteld en men daar waarschijnlijk nu naar Emmen kijkt.

Voorzitter Nijhof stelt vast dat dit raadsvoorstel teruggaat naar het college, dat met een gewijzigd voorstel in de vorm van een B-stuk zal terugkomen in de raadsvergadering.

SP beveelt het presidium aan, nog eens goed naar de procedure te kijken. Want als van het huidige voorstel straks één deel wegvalt, zal in de raadsvergadering een nieuw stuk voorliggen, geen gewijzigd voorstel.

PvdA wil, ongeacht welke constructie, dat de raad op 31 januari een besluit kan nemen over de genoemde aanbesteding. Als het raadsvoorstel dan ongewijzigd terugkomt, heeft de raad zelf nog altijd instrumenten om te zorgen dat er een besluit komt over de aanbesteding.

Voorzitter Nijhof concludeert dat het thans voorliggende raadsvoorstel op enige wijze terugkomt in de raadsvergadering.

6A. Vaststelling Algemene subsidieverordening gemeente Emmen 2013 (B6)

6B. Voorbereidingskrediet Centrumplein (B7)

Wakker Emmen stelt voor, gezien het feit dat ook in de commissie Wonen & Ruimte veel B-stukken A-stukken zijn geworden, de B-stukken bij agendapunten 6A en 6B niet nu te behandelen, maar in twee termijnen in de raadsvergadering van 31 januari.

Voorzitter Nijhof stelt vast dat de commissie hiermee instemt.

9. Vaststellen verslag vergadering

9A. Vaststellen notulen commissie Bestuur, Middelen & Economie van 6 december 2012

Voorzitter Nijhof stelt vast dat het verslag ongewijzigd wordt goedgekeurd onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

Geen opmerkingen.

12. Overige ingekomen stukken

Geen opmerkingen.

13. Sluiting

Voorzitter Nijhof sluit de vergadering om 23.52 uur onder dankzegging.